

Offentlig delgivning
Sändlista för kännedom

Hänvisning

Kontaktperson

Knut Lönnroth, telefon +358 (0)18 25000 (vxl)
knut.lonnroth@regeringen.ax

Ärende

**SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIETS
UPPMANING OM ÅTGÄRDER ENLIGT LAGEN
OM SMITTSAMMA SJUKDOMAR FÖR ATT
STÄNGA SKOLOR**

Beslut

Landskapsregeringen beslutar med stöd av 58 § 1 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar (FFS 1227/2016) att lokaler på Åland som används av gymnasier, yrkesläroanstalter, yrkeshögskolor, universitet och fritt bildningsarbete samt grundläggande utbildning för vuxna kan användas för närundervisning och annan verksamhet som utbildningsanordnaren ordnar i läroinrättningens lokaler under förutsättningen att man vid användningen av lokalerna beaktar syftet i 1 § i lagen om smittsamma sjukdomar och bifogade anvisningar av undervisnings- och kulturministeriet och Institutet för hälsa och välfärd från 11.5.2020 (bilaga 1). Beslutet träder i kraft 14 maj 2020 och upphör 13 juni 2020 klockan 24:00.

Med stöd av 91 § 1 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar verkställs detta beslut omedelbart trots eventuellt överklagande.

Motivering

Finlands regering har 16.3.2020 i samverkan med republikens president konstaterat att undantagsförhållanden råder i landet på grund av coronaviruset. Finlands regering har beslutat om ytterligare åtgärder som måste vidtas enligt lagen om smittsamma sjukdomar. Enligt Finlands regerings beslut ska skolornas, läroanstalternas, universitetens och yrkeshögskolornas samt medborgarinstitutens och det övriga fria bildningsarbetets lokaler stängas och närundervisningen vid dessa inrättningar avbrytas i syfte att bromsa spridningen av coronaviruset (COVID-19).

Finlands regering har 30.3.2020 beslutat att förlänga de tidigare vidtagna begränsningsåtgärderna för att bromsa spridningen av coronaviruset och skydda riskgrupperna till och med 13.5.2020 och har 31.3.2020 med stöd av 8 § i beredskapslagen utfärdat en förordning (174/2020) om fortsatt

utövning av befogenheter i enlighet med 86, 88, 93, 94 och 109 § i beredskapslagen.

Finlands regering har 6.4.2020 utfärdat en förordning om temporära begränsningar av skyldigheten att ordna småbarnspedagogik samt undervisning och utbildning (191/2020). I förordningen föreskrivs i enlighet med regeringens riktlinje om temporära begränsningar av skyldigheten att ordna undervisning och utbildning till och med 13.5.2020.

Landskapsregeringen har 18.3.2020 och 9.4.2020 med stöd av 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar beslutat att stänga ovanstående lokaler på Åland till och med 13.5.2020.

Finlands regering har med sitt principbeslut 30.4.2020 beslutat att förordningen om temporära begränsningar av skyldigheten att ordna småbarnspedagogik samt undervisning och utbildning inte längre förlängs efter 13.5.2020. Finlands regering har sedan med sitt principbeslut 6.5.2020 beslutat att användning av lokaler som används för undervisning av gymnasier, yrkesläroanstalter, yrkeshögskolor, universitet och fritt bildningsarbete från och med 14.5.2020 hanteras genom åtgärder enligt lagen om smittsamma sjukdomar. I samband med principbeslutet bedömdes att lokalerna kan tas i bruk om närundervisningen ordnas i enlighet med anvisningarna om avstånd och hygien.

Social- och hälsovårdsministeriet har 7.5.2020 i beslut VN/5772/2020 uppmanat landskapsregeringen att omedelbart inleda beredningen av nya åtgärder enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar samt fatta beslut som ställer nödvändiga begränsningar som behövs för att använda lokaler som används av gymnasier, yrkesläroanstalter, yrkeshögskolor, universitet och fritt bildningsarbete samt grundläggande utbildning för vuxna till och med 13.6.2020.

Enligt 30 § 9 punkten i självstyrelselagen (1991:71) för Åland ska landskapsregeringen eller av någon annan myndighet som anges i landskapslag sköta de uppgifter som enligt lagstiftningen om bekämpning av smittsamma sjukdomar hos människor ankommer på riksmyndigheterna och kommunerna.

Enligt 1 § i lagen om smittsamma sjukdomar är syftet med lagen att förebygga smittsamma sjukdomar och spridningen av dem samt deras negativa konsekvenser för människor och samhället.

I 58 § 1 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar bestäms det att när en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom som medför omfattande smittrisk har konstaterats eller med fog kan väntas förekomma, kan regionförvaltningsverket inom sin region fatta beslut om att stänga verksamhetsenheter inom socialvården och hälso- och sjukvården, läroanstalter, daghem, bostäder och motsvarande lokaler och förbjuda allmänna sammankomster eller offentliga tillställningar, om sådana begränsningar behövs inom flera kommuners område. En ytterligare förutsättning är att åtgärden är nödvändig för att förhindra spridningen av en allmänfarlig sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en

allmänfarlig sjukdom. Enligt paragrafens 3 mom. får ett beslut enligt 1 mom. meddelas för högst en månad. Åtgärderna ska genast avslutas när det inte längre finns någon smittrisk.

Enligt 1 § 1 mom. 14 punkten i statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar (FFS 146/2017) är en infektion som orsakas av en ny typ av coronavirus en allmänfarlig smittsam sjukdom.

Världshälsoorganisationen WHO har klassificerat coronavirusepidemin som en pandemi 11.3.2020. Coronaviruset är en allmänfarlig smittsam sjukdom. Enligt Institutet för hälsa och välfärd smittar viruset i första hand som droppsmitta när en person hostar eller nyser. Viruset kan även smitta vid beröring av ytor där det nyligen kommit luftvägssekret från en smittad person. Risken för smitta kvarstår i hela landet och i Finland förbereder man sig för en större epidemi. Epidemin framskrider i olika takt i olika delar av landet.

På grund av coronaviruset rådet det undantagsförhållanden i Finland. Smitta har konstaterats i alla landskap. Spridningen av coronavirusepidemin i Finland har avstannat tack vare restriktionerna och den förbättrade allmänna hygien. Fastän epidemin för närvarande är inne i ett lugnt skede föreligger fortfarande en risk att den åter börjar spridas snabbare. Viruset cirkulerar fortfarande både i Finland och annanstans i världen, och största delen av Finlands befolkning är fortfarande mottaglig för smitta. Genom omfattande testning, spårning av smittkedjor, isolering av insjuknade och karantän för exponerade kan man till viss del, men inte enbart, bromsa spridningen av sjukdomen.

Finlands regering konstaterar i sitt principbeslut från 6.5.2020 att avvecklingen av enskilda begränsningsåtgärder kan stödas med till exempel rekommendationer och riktade restriktioner med vilka man förhindrar att epidemin accelererar då begränsningar avvecklas. Enligt principbeslutet är det för gymnasier, yrkesläroanstalter, högskolor och fritt bildningsarbete möjligt att stegvis och på ett kontrollerat sätt återgå till närundervisning så att användningen av lokalerna hanteras med åtgärder enligt lagen om smittsamma sjukdomar

Finlands regering rekommenderar att undervisningen vid universitet och yrkeshögskolor samt inom gymnasieutbildning, yrkesutbildning, fritt bildningsarbete och grundläggande utbildning för vuxna fortsättningsvis ordnas som distansundervisning till terminens slut. Utbildningsanordnarna beslutar emellertid själva i vilken utsträckning de vid behov ordnar närundervisning.

För att förhindra att epidemin accelererar är det nödvändigt att utbildningsanordnarna följer anvisningarna om hygienarrangemang och andra arrangemang då lokalerna som används av gymnasier, yrkesläroanstalter, yrkeshögskolor, universitet och fritt bildningsarbete samt grundläggande utbildning för vuxna används för närundervisning och annan verksamhet som utbildningsanordnaren ordnar i läroinrättningens lokaler. Detta beslut är därför nödvändigt för att förhindra spridningen av en smittsam sjukdom.

En hörandeprocess hade kunnat äventyra syftet med detta beslut. Den försening hörandet hade medfört skulle ha inneburit betydande skada för

människors hälsa och den allmänna säkerheten. Av denna anledning har landskapsregeringen med stöd av 28 § 2 mom. 4 punkten i förvaltningslagen (2008:9) för landskapet Åland inte ordnat något hörande i ärendet.

Tillämpade lagrum

Självstyrelselag (1991:71) för Åland 30 §

Lagen om smittsamma sjukdomar (FFS 1227/2016) 1, 8, 9, 12, 58 och 91 §§

Statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar (FFS 146/2017) 1 och 5 §§

1 § i statsrådets förordning (FFS 69/2020) om ändring av 1 § i statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar (146/2017)

Förvaltningslag (2008:9) för landskapet Åland 28 §

Ändringssökande

Enligt 90 § 1 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar och 25 § i självstyrelselagen får detta beslut överklagas genom besvär hos Högsta förvaltningsdomstolen. En besvärсанvisning är bifogad.

Övrigt

Beslutet delges genom offentlig delgivning. Beslutet hålls till påseende vid Ålands landskapsregering till och med den 20 juni 2020. Ett meddelande om att beslutet finns till påseende har publicerats på den elektroniska anslagstavlan på landskapsregeringens webbsida.

Lantråd Veronica Thörnroos

Minister Annette Holmberg-Jansson

BILAGA

Allmänna anvisningar om smittbekämpning för universitet, yrkeshögskolor och anordnare av gymnasieutbildning, yrkesinriktad utbildning, fritt bildningsarbete och grundläggande utbildning för vuxna inför avvecklingen av bestämmelserna om begränsningen av närundervisningen, 11.5.2020

Besvärsanvisning

FÖR KÄNNEDOM

Kommuner och kommunalförbund på Åland
Utbildningsbyrån, Ålands landskapsregering, härst.
Direktioner och styrelser för landskapet skolor,
direktionerochstyrelser@utbildning.ax
Ålands hälso- och sjukvård, info@ahs.ax
Ålands polismyndighet, registratur.aland@polisen.ax
Statens ämbetsverk på Åland, info@ambetsverket.fi
Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården,
kirjaamo@valvira.fi
Institutet för hälsa och välfärd, info@thl.fi
Social- och hälsovårdsministeriet, kirjaamo@stm.fi
Statsrådets kansli, registratorskontoret@vnk.fi
Heidi Kaila, Statsrådets kansli, heidi.kaila@vnk.fi
Janina Groop-Bondestam, Justitieministeriet,
janina.groop-bondestam@om.fi
Viveca Arrhenius, Social- och hälsovårdsministeriet,
viveca.arrhenius@stm.fi
Anne Kumpula, Social- och hälsovårdsministeriet,
anne.kumpula@stm.fi

Undervisnings-
och kultur-
ministeriet

Institutet för
hälsa och välfärd

11.5.2020

Allmänna anvisningar om smittbekämpning för universitet, yrkeshögskolor och anordnare av gymnasieutbildning, yrkesinriktad utbildning, fritt bildningsarbete och grundläggande utbildning för vuxna inför avvecklingen av bestämmelserna om begränsningen av närundervisningen

Lagliga grunder och befogenheter

I enlighet med 8 § i lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016) ska Regionförvaltningsverket samordna och övervaka bekämpningen av smittsamma sjukdomar inom sitt område. Samkommunen för sjukvårdsdistriktet ska styra och stödja bekämpningen av smittsamma sjukdomar i kommunerna och verksamhetsenheterna inom socialvården och hälso- och sjukvården, utveckla diagnostiseringen och behandlingen av smittsamma sjukdomar på regional nivå samt utreda epidemier i samarbete med kommunerna. Regionförvaltningsverket och samkommunerna för sjukvårdsdistriktet i dess område ska samarbeta vid bekämpningen av smittsamma sjukdomar. Regionförvaltningsverket fattar de administrativa besluten enligt lagen om smittsamma sjukdomar med hjälp av den expertis som finns i samkommunen för sjukvårdsdistriktet, specialupptagningsområdet och Institutet för hälsa och välfärd. Kommunen ansvarar enligt 9 § i lagen (1227/2016) för att ordna det i lagen avsedda arbetet med att bekämpa smittsamma sjukdomar som en del av folkhälsoarbetet så som bestäms i folkhälsolagen (66/1972), hälso- och sjukvårdslagen och lagen om smittsamma sjukdomar. Enligt lagen om smittsamma sjukdomar ska arbetet med att bekämpa smittsamma sjukdomar omfatta förebyggande, tidigt konstaterande och uppföljning av smittsamma sjukdomar, behövliga åtgärder för utredning eller bekämpning av epidemier samt undersökning, vård och medicinsk rehabilitering av den som insjuknat eller misstänks ha insjuknat i en smittsam sjukdom samt bekämpning av vårdrelaterade infektioner.

Syftet med anvisningen

Statsrådet utfärdade den 6 maj 2020 ett principbeslut om en plan för en hybridstrategi för hanteringen av coronakrisen. Enligt beslutet hanteras de lokaler för undervisning som används av gymnasier, yrkesläroanstalter, yrkeshögskolor, universitet, fritt bildningsarbete och grundläggande utbildning för vuxna fr.o.m. den 14 maj 2020 genom åtgärder enligt lagen om smittsamma sjukdomar. Statsrådet rekommenderar dock att undervisningen vid universitet och yrkeshögskolor samt inom gymnasieutbildning, yrkesutbildning, fritt bildningsarbete och grundläggande utbildning för vuxna fortsätter ordnas som distansundervisning till terminens slut. Utbildningsanordnarna beslutar själva i vilken utsträckning de ordnar närundervisning vid behov. På sommaren ordnas närundervisning i enlighet med anvisningarna om avstånd och hygien.

Syftet med anvisningen är att stödja universitet, yrkeshögskolor och anordnare av gymnasieutbildning, yrkesinriktad utbildning, fritt bildningsarbete och grundläggande utbildning för vuxna så att de kan ordna undervisning och annan verksamhet i läroanstaltens lokaler på ett säkert sätt under coronaepidemin. Genom att följa anvisningen kan läroanstalterna minimera smittorisken.

De personer som deltar i undervisning eller annan verksamhet som ordnas i läroanstaltens lokaler bör vara symtomfria

Coronaviruset orsakar en luftvägsinfektion med symtom såsom bland annat hosta, halsont, feber, andnöd, muskelvärk, magsymtom och huvudvärk. (<https://thl.fi/sv/web/infektionssjukdomar-och-vaccinationer/sjukdomar-och-bekampning/sjukdomar-och-sjukdomsalstrare-a-o/coronaviruset-covid-19>). Studerande eller lärare får inte ha några som helst symtom som tyder på insjuknande när de deltar i sådan närundervisning eller annan verksamhet som ordnas i läroanstaltens lokaler där det samtidigt finns andra personer närvarande. Inte heller andra personer som arbetar eller besöker läroanstaltens lokaler får vistas i läroanstaltens lokaler om de har symtom. Om en person insjuknar under dagens lopp måste han eller hon omedelbart lämna läroanstalten eller gå till ett separat rum. Personer med symtom ska följa de lokala hälsovårdsmyndigheternas anvisningar och kontakta primärvården eller företagshälsovården för att få anvisningar om coronavirusprovtagningen.

Om en studerande som bor i en läroanstalts elevhem insjuknar, ska läroanstalten kontakta den enhet som ansvarar för smittskyddet i den kommun där läroanstalten finns för att bedöma läget och de åtgärder som krävs.

Personer i riskgrupper

De personer som hör till en riskgrupp bör undvika närkontakt under epidemin, och därför rekommenderas det att dessa personer inte deltar i närundervisning.

Grupper med risk för allvarlig sjukdom vid coronavirussmitta:

https://thl.fi/sv/web/infektionssjukdomar-och-vaccinationer/aktuellt/aktuellt-om-coronaviruset-covid-19/vanliga-fragor-om-coronaviruset-covid-19#Coronaviruset_och_coronavirussjukdomen

De åtgärder som gäller personer som arbetar i läroanstalterna baserar sig på arbetsgivarens riskbedömning. Företagshälsovården stöder arbetsgivaren vid riskbedömningen.

Onödig fysisk kontakt ska undvikas

Coronavirus smittar främst genom droppsmitta (<https://thl.fi/sv/web/infektionssjukdomar-och-vaccinationer/sjukdomar-och-bekampning/sjukdomar-och-sjukdomsalstrare-a-o/coronaviruset-covid-19>). I läroanstalterna ska man undvika situationer där man kan hamna i närkontakt med andra människor. Utbildningsanordnaren och den enhet som ansvarar för smittskyddet i den kommun där läroanstalten finns ska vid behov ge närmare anvisningar om åtgärderna i praktiken.

- De allmänna begränsningarna i fråga om sammankomster gäller i regel inte läroanstalternas undervisning och övriga lagstadgade verksamhet. Stora gemensamma tillställningar som till exempel avslutningsfester för hela läroanstalten ska dock inte hållas.
- I fråga om offentliga tillställningar som ordnas av läroanstalter ska man följa det som bestäms i gällande rekommendationer om begränsningar av sammankomster och i de beslut om offentliga tillställningar som fattats med stöd av lagen om smittsamma sjukdomar.
- Om det ordnas undervisning för en stor grupp (t.ex. föreläsningar för en stor publik) ska man använda distansförbindelse.
- Läroanstalten kan genom ett eget beslut bestämma i vilken utsträckning andra än studerande och anställda får vistas på läroanstaltens område.
- Anvisningar om ordnandet av högskolornas urvalsprov ges separat.
- För att undvika närkontakt bör man ordna lokalerna så att det är möjligt att hålla säkerhetsavstånd: antalet personer i lokalerna begränsas så att man kan hålla ett avstånd på 1-2 meter mellan personerna.
- Användningen av studeranderestauranger och andra lokaler som används för måltider kan delas upp i skift och under måltiden ska det vara möjligt att undvika närkontakt och hålla ett säkerhetsavstånd på 1-2 meter till de andra människorna i lokalen. God hygien ska iakttas av de som tillverkar maten, de som delar ut maten och de som kommer för att äta.
- I de elevhem som finns i anknytning till läroanstalterna kan studerande dela rum då det är fråga om långvarigt boende. När det gäller kortvarigt boende kan läroanstalten fatta beslut om detta lokalt och vid behov konsultera den enhet som ansvarar för smittskyddet. Läroanstalten ska föra bok över de personer som bor i varje rum så att det vid behov är möjligt att spåra smittkedjor senare.

Arbetshälsoinstitutets anvisningar för arbetsplatser:

<https://www.ttl.fi/sv/arbetshalsoinstitutets-coronavirus-instruktioner/>

God hand- och hosthygien minskar smittorisen

Coronavirus smittar främst genom droppsmitta (<https://thl.fi/sv/web/infektionssjukdomar-och-vaccinationer/sjukdomar-och-bekampning/sjukdomar-och-sjukdomsalstrare-a-o/coronaviruset-covid-19>). Korrekt handhygien och hosthygien minskar smittspridningen. För att öka medvetenheten om detta rekommenderas det att läroanstalterna delar ut informationsmaterial om korrekta hygienrutiner till både anställda och studerande.

- Alla som besöker läroanstalten ska tvätta sina händer alltid när de kommer in i byggnaden, innan de äter, efter att de har nyst eller hostat och när händerna är synligt smutsiga. Händerna torkas med pappershanddukar för engångsbruk.
- Om det inte är möjligt att tvätta sina händer, ska man använda handsköljmedel. Handsköljmedel ska finnas till hands.
- När man nyser eller hostar ska man ha en näsduk för engångsbruk för munnen och kasta bort näsduken genast efter användningen. Om man inte har en näsduk ska man hålla armen för munnen. Efter det ska man tvätta sina händer.
- För närvarande finns det ingen allmän rekommendation om användningen av skyddsmasker, men om man vill kan man använda en skyddsmask med beaktande av anvisningarna om dem.

<https://thl.fi/sv/web/infektionssjukdomar-och-vaccinationer/sjukdomar-och-bekampning/anvisningar-for-forebyggande-och-bekampning-av-infektioner/allmanna-hygienregler>

<https://thl.fi/sv/web/infektionssjukdomar-och-vaccinationer/aktuellt/aktuellt-om-coronaviruset-covid-19/anvisningar-om-coronaviruset-till-medborgare/anvandning-av-ansiktsmask-av-tyg-under-coronaviruspandemin>

<https://www.ttl.fi/sv/information-om-hemmagjorda-ansiktsmasker/>

Städning

Coronaviruset smittar i huvudsak via droppsmitta, dvs. när en smittad person hostar eller nyser. Det är möjligt att viruset också smittar via beröring. Coronavirus överlever inte längre tider i luften eller på ytor när temperaturen varierar.

Vid städningen ska man använda ett svagt basiskt universalrengöringsmedel. I sanitetsutrymmena kan städningen intensifieras genom att använda desinfektionsmedel. Man kan följa Arbetshälsoinstitutets städanvisningar.

- Kontaktytor såsom dörrhandtag, armstöd, pulpeter, bord, lampknappar och kranar torkas av minst en gång om dagen, gärna två gånger dagligen.
- Användning av gemensamma arbets- och studieverktyg och arbetsredskap ska undvikas eller rengöras alltid efter varje användning.

<https://www.ttl.fi/sv/stadanvisningar-for-att-forebygga-smitta-av-covid-19>

Om det konstateras coronavirussmitta i läroanstalten

För utredningen av smittkedjor svarar den läkare som i kommunen eller sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittskyddet. Om det konstateras att någon studerande eller anställd vid läroanstalten har smittats av coronaviruset, ska man försöka utreda hur personen smittats. De som har utsatts för smittorisk spåras och försätts i karantän för 14 dygn på det sätt som föreskrivs i lagen om smittsamma sjukdomar. Den person som har smittats ska stanna borta från läroanstalten i minst 14 dygn från den dag symtomen började.

Om någon i läroanstaltens elevhem har smittats av coronaviruset, ska de arrangemang som detta kräver genomföras i samarbete med den enhet som ansvarar för smittskyddet i den kommun där läroanstalten finns.